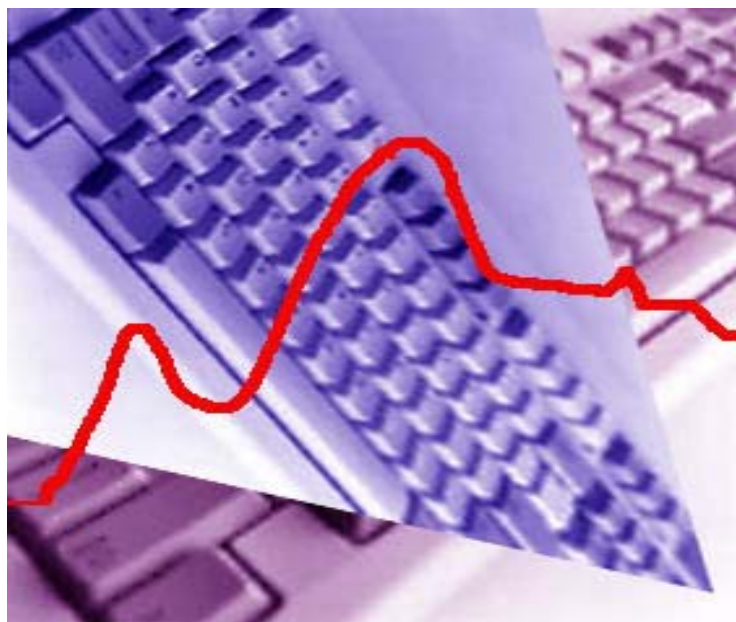

משרות פנויות, איוש משרות ופליטת עובדים מגזר עסקי, רבעון שני 2004

נתוני סקר מעסיקים

עיקרי הממצאים

מטרת המחקר - ההתאוששות בפעילות הכלכלית במשק ברבעונים האחרונים החלה לתת את אותותיה החיוביים בנתוני הביקוש לעובדים ברבעון השני של 2004. במרבית המדדים שנבדקו בסקר המעסיקים של הרשות לתכנון כח אדם חל שיפור ברבעון השני בהשוואה לנתוני הרבעונים הקודמים¹. השיפור התבטא בגידול במספר המשרות שאוישו ובירידה במספר העובדים שנפלטו לרבות העובדים שנפלטו עקב צמצומים. כמו כן, גדל שיעור המעסיקים המדווחים על משרות שאוישו ועל קשיים באיזו משרות פנויות, וקטן שיעור המעסיקים שפלטו עובדים. שיפור בביקוש לעובדים נמצא בענפי תעשייה, מסחר, אירוח ואוכל ושירותים פיננסיים. במקביל חל שיפור בביקוש לעובדים במשלחי יד מתחום מכירות ושירותים, עובדים מקצועיים ועובדים בלתי מקצועיים.

כתוצאה משינויים אלה, גידול במספר המשרות שאוישו וצמצום מספר העובדים שנפלטו, נרשם ברבעון האחרון מאז תעסוקה חיובי, נתון המבטא את מספר המשרות שאוישו פחות מספר העובדים שנפלטו, זאת לאחר מספר רב של רבעונים שבהם מאזן התעסוקה היה שלילי.

השיפור בתעסוקה מצא את ביטויו גם בציפיות החיוביות לגידול במצבת כח האדם ובפעילות העסקית ברבעון הבא. יותר מנהלים דיווחו על ציפיות לגידול במצבת כח האדם מאשר מנהלים שציפו לצמצומה. בביקוש לעובדים, המתבטא במספר המשרות הפנויות, המגמה מורכבת יותר. ברבעון האחרון נרשמה ירידה במספר המשרות הפנויות בענפי הבנייה והחקלאות, ענפים שהביקוש בהם מכוון עדיין לעובדים זרים ומושפע מתנודות מינהליות במתן ההיתרים.

כתוצאה מירידה זו, נרשמה ירידה במספר הכולל של משרות פנויות במגזר העסקי ברבעון האחרון בהשוואה לרבעון הקודם, והוא היה נמוך גם בהשוואה לרבעון המקביל אשתקד. מספר המשרות הפנויות הכולל הגיע ברבעון האחרון ל- 34 אלף, זאת בהשוואה ל- 36 אלף ברבעון הקודם ו- 37 אלף ברבעון המקביל אשתקד.

בניכוי ענפי הבנייה והחקלאות, מספר המשרות הפנויות ברבעון האחרון עמד על כ- 22 אלף בהשוואה ל- 20 אלף ברבעון הקודם - עלייה של 10% ו- 18.5 אלף ברבעון המקביל אשתקד, עלייה של 18%. ניתן ללמוד מנתונים אלה כי חל גידול, אם גם קטן, בביקוש לעובדים ישראלים.

בסיכום כללי, כפי שצוין, חל שיפור במרבית מדדי התעסוקה והביקוש לעובדים ברבעון השני של 2004, הן בהשוואה לרבעון הקודם והן בהשוואה לרבעון המקביל אשתקד.

התפתחות הביקוש לעובדים בתקופה הבאה מותנת בראש ובראשונה בהמשך הצמיחה של מרבית ענפי הכלכלה במגזר העסקי.

המספר הנמוך יחסית של משרות פנויות ברבעון השני, הממשיך את המגמה ברבעונים האחרונים, מצביע על העובדה שהמשק עדיין לא נחלץ מהמשבר התעסוקתי שפקד אותו מאז תחילת האינתיפאדה בסוף שנת 2000. כדי להשפיע באופן משמעותי על הורדת שיעור האבטלה במשק הישראלי, המגיע כיום ל- 10.7%, אמור המגזר העסקי להגדיל את מלאי המשרות הפנויות לפחות פי 2 בהשוואה למספרן כיום, ולהגיע ל- 45 עד 50 אלף משרות בממוצע ליום ללא ענפי הבנייה והחקלאות.

¹ הנתונים נאספים עבור הרשות לתכנון כח אדם ע"י חברת "ביזנס דאטה ישראל".

סיכום הנתונים - עקב הירידה במספר המשרות הפנויות בענפי הבנייה והחקלאות, משרות המיועדות עדיין ברובן לעובדים זרים, נמדדה ירידה ברבעון האחרון במספר הכולל של המשרות הפנויות ומספרן עמד על 33 אלף בממוצע יומי לעומת 36 אלף ברבעון הקודם, ירידה של כ- 7%, ו- 37 אלף ברבעון המקביל אשתקד, ירידה של כ- 10%. ללא ענפי הבנייה והחקלאות מספר המשרות הפנויות ברבעון האחרון עמד על כ- 22 אלף בהשוואה ל- 20 אלף ברבעון הקודם עלייה של 10%, ו- 18.5 אלף ברבעון המקביל אשתקד, עלייה של 18%.

בניתוח על פי ענפים נרשמה עלייה במספר המשרות הפנויות ברבעון השני של 2004 בעיקר בענפי האירוח והאוכל והתעשייה. הגידול במספר המשרות הפנויות בתעשייה בא לידי ביטוי בעיקר בענפי הטכנולוגיה בתעשייה, אך גם במרבית תת הענפים האחרים בתעשייה, למעט בענפי המתכת. הגידול במספר המשרות הפנויות בתעשייה בולט על רקע הירידה בביקוש לעובדים בענפים אלה ברבעונים האחרונים.

המגמה בשיעור המעסיקים שהציעו משרות פנויות הייתה דומה. אחוז המעסיקים הכולל שהציעו משרות פנויות עמד ברבעון השני של 2004 על 5.4% מסך המעסיקים בהשוואה לרבעון הקודם שבו 6.4% מהמעסיקים הציעו משרות פנויות. גם המדד הבודק את שיעור המעסיקים שהציעו משרות פנויות הושפע מהביקושים בענפי הבנייה והחקלאות. בניכוי ענפים אלה נמצא כי שיעור המעסיקים שהציעו משרות פנויות ברבעון האחרון - 5.3%, היה גבוה מזה שנרשם ברבעון הקודם - 4.8%, ודומה לשיעור ברבעון המקביל אשתקד. במקביל נמדדה עלייה קלה גם בשיעור המעסיקים שדיווחו על קשיים בגיוס עובדים, אף כי שיעורם של מעסיקים אלה עדיין קטן.

הרבעון השני של 2004 התאפיין, בהשוואה לרבעון הקודם, בעלייה במספר המשרות שאוישו ובירידה במספר העובדים שנפלטו. מספר המשרות שאוישו הגיע ברבעון זה ל- 50 אלף בממוצע לחודש, בהשוואה ל- 48 אלף ברבעון הקודם - עלייה של כ- 4%, והיה דומה למספר שנרשם ברבעון המקביל אשתקד. מספר העובדים שנפלטו עמד ברבעון האחרון על 46 אלף בהשוואה ל- 51 אלף ברבעון הקודם - ירידה של 9%, ו- 55 אלף ברבעון המקביל אשתקד - ירידה של 16%.

מאזן התעסוקה ברבעון השני של 2004, המוגדר כמספר המשרות שאוישו פחות מספר העובדים שנפלטו, הפך לחיובי ועמד על +3.8 אלף עובדים. ממצא זה מהווה מפנה מאחר שזהו הרבעון הראשון מאז הרבעון האחרון של שנת 2000 שבו מאזן התעסוקה היה חיובי בניתוח של כלל הענפים במגזר העסקי, כולל ענפי הבנייה והחקלאות. בניכוי ענפי הבנייה והחקלאות היה המאזן חיובי עוד יותר ועמד על +5.1 אלף עובדים. ברבעון השני של 2004 נמדד, לראשונה מאז הרבעון השלישי של שנת 2002, מאזן חיובי בציפיות לשינויים בכח האדם. כלומר, יותר מנהלים דיווחו על ציפיות לגידול במצבת כח האדם ברבעון הבא מאשר מנהלים שציפו לירידה - 6% ו- 3% בהתאמה.

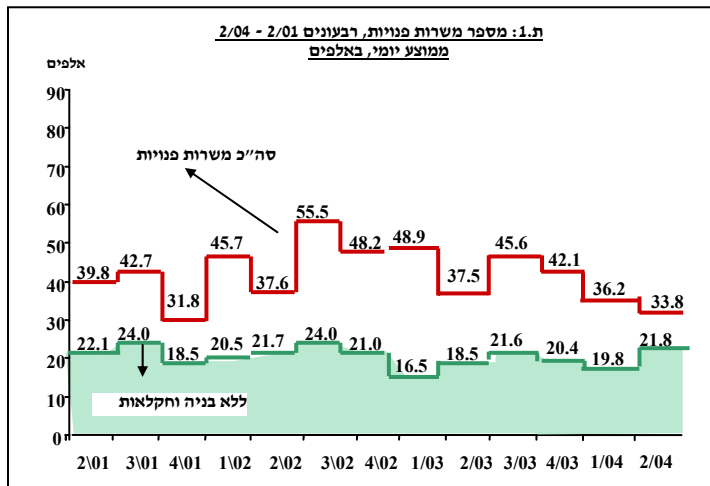
גם בהערכת הציפיות לשינויים בפעילות העסקית נמדד שיפור ברבעון השני של 2004. במדד זה נרשם ברבעון זה היזון בין שעור המנהלים המצפים לעלייה לעומת שעורם של המנהלים המצפים לירידה – כ- 16% בשתי הקבוצות. הממצא בולט על רקע העובדה שהיזון כזה נרשם לאחרונה ברבעון השני של שנת 2001.

מדדים להתפתחות הביקוש לעובדים והתעסוקה במגזר העסקי

השינוי ביחס:		נתונים רבעוניים			מדדי ביקוש לעובדים ותעסוקה
לרבעון הקודם	לרבעון המקביל אשתקד	2/03	1/04	2/04	
	אחוזים			אלפים	
-10.1%	-6.6%	37.5	36.2	33.8	משרות פנויות
17.8%	10.1%	18.5	19.8	21.8	משרות פנויות ללא בנייה וחקלאות
0.0%	3.7%	49.8	48.1	49.9	משרות שאוישו
-16.0%	-9.1%	54.9	50.7	46.1	עובדים שנפלטו
		-5.1	-2.6	3.8	מאזן תעסוקה נטו ⁽¹⁾
				אחוזים	
		6.0%	6.4%	5.4%	% מעסיקים עם משרות פנויות
		2.6%	2.2%	2.7%	% מעסיקים שדיווחו על קשיים באיוש
		7.9%	5.8%	3.0%	% מעסיקים המצפים לירידה במצבת כ"א ברבעון הבא

(1) משרות פנויות פחות עובדים שנפלטו
 מקור: סקר מעסיקים הרשות לתכנון כח אדם משרד התמ"ת

משרות פנויות

ברבעון השני של 2004 נרשמה ירידה במספר המשרות הפנויות בענפי הבנייה והחקלאות, ענפים המתאפיינים בביקוש גבוה לעובדים זרים. מספר המשרות הפנויות בענפים אלה ירד מ-16.5 אלף ברבעון הראשון של השנה ל-12 אלף ברבעון השני. כתוצאה מירידה זו, נרשמה ירידה במספר הכולל של משרות פנויות במגזר העסקי בהשוואה לרבעון הקודם, והוא היה נמוך גם בהשוואה לרבעון המקביל אשתקד. מספר המשרות

הפנויות הגיע ברבעון האחרון ל-34 אלף, זאת בהשוואה ל-36 אלף ברבעון הקודם, ירידה של כ-7%, ו-37 אלף ברבעון המקביל אשתקד, ירידה של 10% (ראה תרשים 1).

ללא ענפי הבנייה והחקלאות, מספר המשרות הפנויות ברבעון האחרון עמד על כ-22 אלף בהשוואה ל-20 אלף ברבעון הקודם- עלייה של 10% ו-18.5 אלף ברבעון המקביל אשתקד, עלייה של 18%. בסה"כ, בניתוח על פי ענפים (ראה לוח 1 בנספח), נרשמה עלייה במספר המשרות הפנויות ברבעון השני של 2004 בעיקר בענפי האירוח והאוכל והתעשייה. הגידול במספר המשרות הפנויות בתעשייה בא לידי ביטוי בעיקר בענפי הטכנולוגיה בתעשייה, אך גם במרבית הענפים האחרים למעט בענפי המתכת. הגידול במספר המשרות הפנויות בתעשייה בולט על רקע הירידה בביקוש לעובדים בענפים אלה ברבעונים האחרונים. הגידול במספר המשרות הפנויות בענפי האירוח והאוכל מבטא בחלקו גורמים עונתיים, אך העלייה הרציפה בביקוש לעובדים בענפים אלה ברבעונים האחרונים מלמדת על התאוששות, לפחות חלקית, בענפי האירוח והאוכל.

בניתוח על פי משלחי יד (ראה לוח 2 בנספח), נרשמו ירידות קלות במספר המשרות הפנויות במרבית קבוצות משלחי היד, זאת למעט משלחי יד של פקידות שבהם נרשמה עלייה.

אחוז המעסיקים הכולל שהציעו משרות פנויות עמד ברבעון השני של 2004 על 5.4% מסך המעסיקים (ראה לוח 1). שיעור זה מבטא ירידה בהשוואה לרבעון הקודם שבו 6.4% מהמעסיקים הציעו משרות פנויות, והוא נמוך מעט גם מהשיעור שנרשם ברבעון המקביל אשתקד- 6.0%. גם מדד זה הבודק את שיעור המעסיקים שהציעו משרות פנויות הושפע מהביקושים בענפי הבנייה והחקלאות. בניכוי ענפים אלה, נמצא כי שיעור המעסיקים שהציעו משרות פנויות ברבעון האחרון- 5.3%, היה גבוה מזה שנרשם ברבעון הקודם- 4.8%, ודומה לשיעור ברבעון המקביל אשתקד- 5.5%.

בדיקת שיעור המעסיקים שדיווחו על קשיים בגיוס עובדים (ראה לוח 1), מדד המושפע מהיצע המועמדים למשרות פנויות, הצביעה על עלייה קלה בהיקף המעסיקים המדווחים על קשיים בגיוס עובדים. השיעור עלה ל-2.7% בהשוואה ל-2.2% ברבעון הקודם, והוא היה דומה לשיעור שנרשם ברבעון המקביל אשתקד- 2.6%. מגמת העלייה בשיעור המעסיקים המדווחים על קשיים בגיוס עובדים באה לידי ביטוי, הן בהשוואה לרבעון הקודם והן בהשוואה לרבעון המקביל אשתקד, גם בניכוי ענפי הבנייה והחקלאות. עם זאת, שיעור

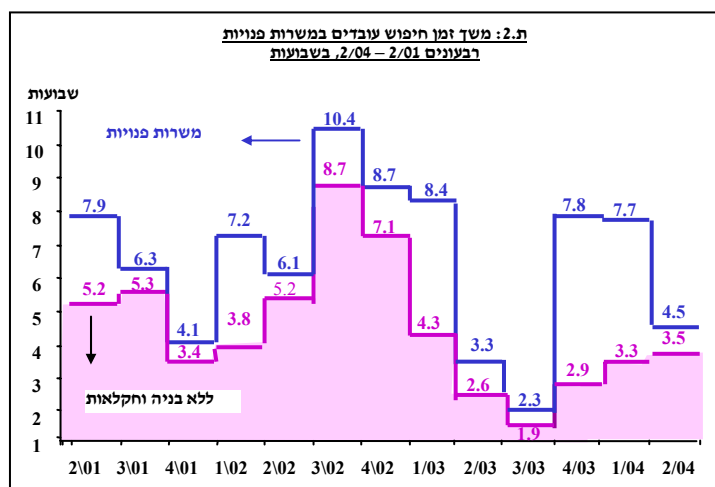
המעסיקים המדווחים על קשיים בגיוס עובדים נשאר נמוך גם ברבעון האחרון והוא מבטא את עודף היצע כח האדם המצוי במשק.

לוח 1 : אחוז מעסיקים שהציעו משרות פנויות ואחוז מעסיקים המתקשים לגייס עובדים,

רבעונים 2/04 – 2/01

רבעון	מעסיקים עם משרות פנויות		מעסיקים המתקשים לגייס עובדים	
	סה"כ	ללא בנייה וחקלאות	סה"כ	ללא בנייה וחקלאות
2/01	8.7	3.0	9.2	5.6
3/01	10.4	5.2	7.5	2.4
4/01	6.6	2.7	8.7	4.4
1/02	8.3	6.1	4.8	1.8
2/02	5.8	4.3	6.6	3.6
3/02	6.4	7.9	5.3	3.2
4/02	6.0	5.4	5.1	5.6
1/03	5.2	3.2	5.4	4.0
2/03	6.0	2.6	5.5	1.4
3/03	8.4	4.5	6.3	3.3
4/03	5.9	4.1	4.7	2.6
1/04	6.4	4.8	2.2	1.7
2/04	5.4	5.3	2.7	2.2

מדד נוסף הבודק קשיים באיוש משרות פנויות הוא משך זמן החיפוש. גם מדד זה מושפע מהיצע העובדים. ככל שמעגל האבטלה מתרחב ניתן לצפות להקטנת משך זמן החיפוש לאיוש משרות פנויות. בנוסף, מושפע

המדד גם מהרכב המשרות הפנויות. משך זמן האיוש של עובדים זרים ושל עובדים בעלי כישורים גבוהים ארוך מזה של עובדים אחרים.

משך זמן החיפוש לאיוש משרות פנויות ברבעון השני של 2004 - 4.5 שבועות, היה נמוך במידה ניכרת ממשך הזמן ברבעון הקודם - 7.7 שבועות (ראה תרשים 2). גם במדד זה הירידה נבעה מצמצום הביקוש בענפי הבנייה והחקלאות. ללא ענפים

אלה, המאופיינים כפי שצוין בביקוש לעובדים זרים שזמן ההמתנה לגיוסם ארוך, משך זמן החיפוש ברבעון האחרון עמד על 3.5 שבועות, מעט גבוה מהרבעון הקודם שמשך זמן החיפוש בו עמד על 3.3 שבועות.

בהשוואה לרבעון המקביל אשתקד, נרשמה עלייה במשך זמן החיפוש גם בכלל הענפים וגם בניכוי ענפי הבנייה והחקלאות.

איוש משרות

מספר המשרות שאוישו ברבעון השני של 2004 הגיע ל- 50 אלף בממוצע לחודש. מספר זה גבוה ממספר המשרות שאוישו ברבעון הקודם – 48 אלף, עלייה של 3.7%, ודומה למספר המשרות שאוישו ברבעון המקביל אשתקד (ראה לוח 2).

עלייה במספר המשרות שאוישו נרשמה גם בניכוי ענפי הבנייה והחקלאות. מספר המשרות שאוישו ברבעון האחרון ללא ענפים אלה עמד על כ- 40 אלף לעומת כ- 39 אלף ברבעון הקודם ולעומת 38 אלף ברבעון המקביל אשתקד.

לוח 2: מספר המשרות שאוישו והעובדים שנפלטו ואחוז המעסיקים שאיישו משרות ופלטו עובדים, רבעונים 2/01 – 2/04

מספר משרות שאוישו		מספר עובדים שנפלטו		אחוז מעסיקים שאיישו		אחוז מעסיקים שפלטו	
סה"כ	ללא בנייה וחקלאות	סה"כ	ללא בנייה וחקלאות	סה"כ	ללא בנייה וחקלאות	סה"כ	ללא בנייה וחקלאות
באלפים, ממוצע יומי		באלפים, ממוצע חודשי		% מסה"כ		% מסה"כ	
2/01	32.2	25.1	47.0	41.7	47.0	9.6	17.8
3/01	52.9	36.2	61.6	49.5	61.6	18.9	9.8
4/01	42.5	32.2	54.7	42.7	54.7	15.6	20.1
1/02	39.8	33.3	49.0	34.6	49.0	13.1	12.3
2/02	41.1	30.5	45.9	36.2	45.9	12.2	12.2
3/02	61.8	49.9	63.7	50.5	63.7	15.8	15.1
4/02	52.6	42.4	65.9	45.7	65.9	15.3	14.6
1/03	48.2	35.9	62.7	39.8	62.7	13.7	12.8
2/03	49.8	38.1	54.9	41.9	54.9	14.1	13.3
3/03	58.9	49.2	59.2	46.0	59.2	14.6	13.5
4/03	51.5	39.8	56.9	42.7	56.9	14.6	13.3
1/04	48.1	39.6	50.7	38.7	50.7	13.8	12.9
2/04	49.9	40.6	46.1	35.5	46.1	11.7	10.7

מקור: סקר מעסיקים הרשות לתכנון כ"א, משרד התמ"ת

בניתוח על פי ענפים נרשם גידול ניכר במספר המשרות שאוישו בתעשייה, באירוח והאוכל ובחקלאות (ראה לוח 1 בנספח). גידול מסוים נרשם גם בענפי המסחר. בבנייה ובשירותים העסקיים נרשמה ירידה ניכרת במספר המשרות שאוישו

בניתוח על פי קבוצות משלחי יד, ברבעון השני של 2004 בהשוואה לרבעון הקודם (ראה לוח 2 בנספח), נמצאו במרבית קבוצות משלחי היד תנודות קלות בלבד במספר המשרות שאוישו. עלייה קלה במשרות שאוישו נרשמה באיוש משרות של עובדים במשלחי יד של שירותים ומכירות ובעובדים מקצועיים- בעיקר בתעשייה. ירידה קלה נרשמה באיוש משרות ע"י עובדים חופשיים וטכניים. על פי נתוני סקר המעסיקים, למרות השיפור המסוים בענפי הטכנולוגיה, לא נרשם עדיין גידול במספר המשרות שאוישו, כמו גם במספר המשרות הפנויות, במשלחי יד אקדמאים וחופשיים וטכניים.

ניתוח הנתונים על פי מעסיקים מצביע על מגמה דומה של עלייה בשיעור המעסיקים שאוישו משרות. שיעור המעסיקים שאוישו משרות ברבעון השני של 2004 עמד על 12% בהשוואה ל- 10.5% ברבעון הקודם- עלייה של 13%. לא נמצא הבדל בין שיעור המעסיקים שאוישו משרות פנויות ברבעון האחרון לשיעורם לרבעון המקביל אשתקד (ראה לוח 2).

עובדים שנפלטו ממשרותיהם

ברבעון השני של 2004 ירד מספר העובדים שנפלטו מעבודתם ל- 46 אלף, זאת לעומת 51 אלף ברבעון הקודם- ירידה של 9%, ו- 55 אלף ברבעון המקביל אשתקד- ירידה של 16% (ראה לוח 2). נתון זה מבטא ירידה רציפה במספר העובדים שנפלטו מעבודתם מסיבות שונות החל מהרבעון השלישי של 2003.

המגמה הייתה דומה גם בניכוי ענפי הבנייה והחקלאות. ברבעון השני של 2004 עמד מספר הנפלטים מעבודתם ללא ענפים אלה על 36 אלף בהשוואה ל- 39 אלף, ברבעון הקודם ו- 42 אלף ברבעון המקביל אשתקד.

בבדיקת המגמות לפי ענפים (ראה לוח 1 בנספח), נמצאה ירידה במספר העובדים שנפלטו בענפי הבנייה, בענפי האירוח והאוכל ובשירותים העסקיים. עלייה במספר העובדים שנפלטו נרשמה בענפי המסחר והחקלאות. החקלאות התאפיינה ברבעון זה בתנודות שהתבטאו הן בגידול במספר המשרות שאוישו והן בגידול במספר העובדים שנפלטו.

בניתוח לפי משלחי יד (ראה לוח 2 בנספח), נמדדה ירידה במספר העובדים שנפלטו בקרב עובדים אקדמאים, פקידים, עובדי מכירות ושירותים ופועלים בלתי מקצועיים.

מגמת הירידה במספר העובדים שנפלטו באה לידי ביטוי גם בשיעור המעסיקים שדיווחו על פליטת עובדים ברבעון השני של 2004- 12%, זאת בהשוואה ל- 14% ברבעון הקודם וברבעון המקביל אשתקד (ראה לוח 2). המגמה הייתה דומה גם בניכוי ענפי הבנייה והחקלאות.

בבדיקת הסיבות לפליטת עובדים נמצא כי כ- 10 אלף עובדים נפלטו כתוצאה מצמצומים במצבת כח האדם. מספר זה נמוך ממספר העובדים שנפלטו מסיבה זו ברבעון הקודם- 13 אלף, ונמוך במידה ניכרת ממספר העובדים שנפלטו מסיבה זו ברבעון המקביל אשתקד- 18 אלף (ראה לוח 3).

מספר העובדים שנפלטו ברבעון השני של 2004 עקב גמר פרויקטים עמד על כ- 5 אלף, מספר גבוה בהשוואה לרבעון הקודם שבו רק כ- 3 אלף עובדים סיימו את עבודתם עקב גמר הפרוייקטים שבהם עבדו, אך נמוך במידה ניכרת ממספרם של העובדים שסיימו את עבודתם מסיבה זו ברבעון המקביל אשתקד- כ- 9 אלף.

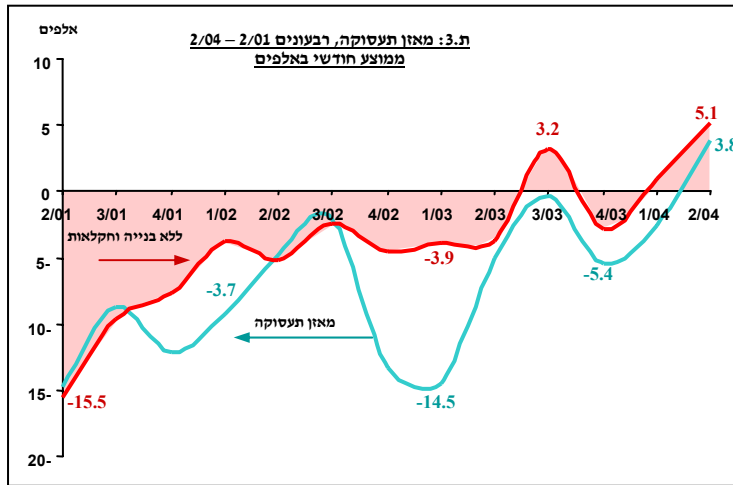
השיעור הכולל של העובדים שנפלטו עקב צמצומים או עקב גמר פרויקטים הגיע ברבעון השני של 2004 ל- 31% מכלל העובדים שנפלטו, שיעור נמוך מעט מהשיעור ברבעון הקודם- 34%, ונמוך מאד בהשוואה לרבעון המקביל אשתקד- 49%.

**לוח 3 – מספר ושעור העובדים שנפלטו עקב צמצומים וגמר פרויקטים
רבעונים 2/01 – 2/04, ממוצע חודשי**

נפלטים עקב גמר פרויקטים		נפלטים עקב צמצומים		סך הנפלטים	
אחוז מסך הנפלטים	באלפים	אחוז מסך הנפלטים	באלפים		
6.6	3.1	45.1	21.2	47.0	2/01
6.2	3.8	45.3	27.9	61.6	3/01
8.8	4.8	42.2	23.1	54.7	4/01
10.4	5.1	38.4	18.8	48.9	1/02
11.6	5.2	34.2	15.4	45.0	2/02
25.9	15.4	22.7	13.5	59.5	3/02
11.2	7.4	19.1	12.6	65.9	4/02
11.0	6.9	33.9	21.3	62.7	1/03
15.5	8.5	33.3	18.3	54.9	2/03
16.9	10.0	20.7	12.3	59.2	3/03
14.1	8.0	25.0	14.2	56.9	4/04
6.0	3.0	26.4	13.3	50.7	1/04
10.2	4.7	20.6	9.5	46.1	2/04

מקור: סקר מעסיקים הרשות לתכנון כח אדם משרד התמ"ת

מאזן התעסוקה

מאזן התעסוקה ברבעון השני של 2004, המוגדר כמספר המשרות שאוישו פחות מספר העובדים שנפלטו, הפך לחיובי ועמד על +3.8 אלף עובדים. ממצא זה מהווה מפנה לאחר שזהו הרבעון הראשון מאז הרבעון האחרון של שנת 2000 שבו מאזן התעסוקה היה חיובי גם כאשר נלקחו בחשבון כלל הענפים במגזר העסקי, כולל ענפי הבנייה והחקלאות. ללא ענפי הבנייה והחקלאות המאזן היה חיובי עוד יותר ועמד על +5.1 אלף עובדים (ראה תרשים 3).

בניתוח על פי ענפים (ראה לוח 1 בנספח), נמצא מאזן תעסוקה חיובי במרבית הענפים, במיוחד בענפי האירוח והאוכל, השירותים העסקיים, החקלאות והתחבורה והתקשורת. מאזן תעסוקה שלילי איפיון בעיקר את ענפי הבנייה, ובמידה פחותה את ענפי הבריאות והחינוך.

בניתוח על פי משלחי יד נמצא מאזן תעסוקה חיובי במרבית קבוצות משלחי היד ובמיוחד במשלחי יד של עובדים בלתי מקצועיים ושל מכירות ושירותים. מאזן תעסוקה שלילי איפיון את משלחי היד של העובדים המקצועיים, ממצא הנובע בחלקו מהמאזן השלילי בענפי הבנייה.

ציפיות מנהלים לשינויים בהיקף כח האדם ובפעילות העסקית

ציפיות מנהלים לשינויים בכח אדם ובפעילות העסקית ברבעון הבא נבדקו בהשוואה להערכת היקפם הנוכחי.

ברבעון השני של 2004 נמצא, לראשונה מאז הרבעון השלישי של שנת 2002, מאזן חיובי בציפיות לשינויים בכח האדם. כלומר, יותר מנהלים דיווחו על ציפיות לגידול במצבת כח האדם ברבעון הבא מאשר מנהלים שציפו לירידה - 6% ו- 3% בהתאמה (ראה לוח 4).

גם בהערכת הציפיות לשינויים בפעילות העסקית נמדד שיפור ברבעון השני של 2004. במדד זה נרשם ברבעון זה היזון בין שיעור המנהלים המצפים לעלייה לעומת שיעורם של המנהלים המצפים לירידה - כ- 16% בשתי הקבוצות. הממצא בולט על רקע העובדה שהיזון כזה נרשם לאחרונה ברבעון השני של שנת 2001.

בניתוח לפי ענפים, נמצא בכל הענפים, למעט ענפי המסחר, מאזן ציפיות חיובי לשינויים במצבת כח האדם. בחלק מהענפים כמו באירוח והאוכל, בשירותים הקהילתיים, בתעשייה ובחקלאות הפערים היו גדולים יחסית והרבה יותר מנהלים ציפו לגידול במצבת כח האדם.

במדד הציפיות לשינוי בפעילות העסקית נמצאה מגמה מעורבת. בענפי התעשייה, השירותים העסקיים והחקלאות, יותר מנהלים ציפו לגידול בפעילות מאשר מנהלים שציפו לצמצום. בענפי המסחר, הבריאות והשירותים הקהילתיים המגמה הייתה הפוכה ויותר מנהלים ציפו לצמצום בפעילות מאשר מנהלים שציפו להרחבתה.

לוח 4 – ציפיות לשינויים ברבעון הבא בכוח אדם ובפעילות העסקית, רבעונים 2/01 – 2/04 (באחוזים)

ציפיות לשינויים בכוח אדם			ציפיות לשינויים בפעילות			
ירידה	ללא שינוי	גידול	ירידה	ללא שינוי	גידול	
5.2	89.7	5.1	9.3	78.4	12.2	2/01
6.3	83.4	10.3	23.7	56.8	19.5	3/01
7.9	83.1	8.9	30.9	56.2	12.9	4/01
8.8	81.9	9.3	36.1	50.3	13.6	1/02
7.3	86.9	5.8	29.4	62.9	7.7	2/02
5.6	85.4	9.0	35.0	51.2	13.8	3/02
11.3	80.3	8.5	46.7	41.7	11.6	4/02
10.9	81.0	8.0	42.9	46.1	11.0	1/03
7.9	85.4	6.5	27.8	58.1	14.1	2/03
6.0	88.3	5.7	26.5	62.3	11.1	3/03
8.4	87.8	3.8	36.7	54.6	8.7	4/03
5.8	88.6	5.6	21.5	64.6	13.8	1/04
3.0	90.8	6.1	15.8	68.6	15.6	2/04

מקור: סקר מעסיקים הרשות לתכנון כח אדם משרד התמ"ת

נספח

לוח 1 - מספר המשרות הפנויות, המשרות שאוישו והעובדים שנפלטו לפי ענפי המשק, רבעונים 1/04 – 2/04 (ממוצע חודשי) (*)

מאזן תעסוקה	עובדים שנפלטו		משרות שאוישו		משרות פנויות		
	1/04	2/04	1/04	2/04	1/04	2/04	
0.6	7.4	7.7	6.7	8.3	3.3	4.2	תעשייה
-3.0	10.5	8.0	7.1	5.0	10.5	8.7	בנייה
2.3	8.2	6.0	13.0	8.3	7.3	6.7	שירותים עסקיים
0.5	4.8	5.6	5.4	6.1	3.0	3.7	מסחר
1.7	1.5	2.5	1.3	4.2	5.9	3.2	חקלאות
-1.6	4.2	4.3	2.0	2.7	1.3	1.1	תחבורה ותקשורת
-0.2	0.5	0.9	0.6	0.7	0.3	0.3	חינוך
0.6	1.3	0.8	1.2	1.4	0.5	0.1	שירותים קהילתיים
3.1	8.2	6.6	7.2	9.7	2.7	4.0	אירוח ואוכל
0.4	2.0	1.2	1.3	1.6	0.5	0.5	שירותים פיננסיים
-0.5	2.2	2.4	2.1	1.9	0.9	1.2	בריאות
3.8	50.7	46.1	48.1	49.9	36.2	33.7	סה"כ

(*) משרות פנויות- ממוצע יומי

מקור: סקר מעסיקים הרשות לתכנון כח אדם משרד התמי"ת

לוח 2 - מספר המשרות הפנויות, המשרות שאוישו והעובדים שנפלטו לפי קבוצות משלחי יד, רבעונים 1/04 – 2/04 (ממוצע חודשי) (*)

מאזן תעסוקה	עובדים שנפלטו		משרות שאוישו		משרות פנויות		
	1/04	2/04	1/04	2/04	1/04	2/04	
0.7	2.5	1.7	3.0	2.4	1.7	1.6	אקדמאים ומנהלים
0.4	2.5	2.6	4.1	3.0	1.9	1.7	חופשיים וטכניים
0.6	6.3	4.5	5.0	5.1	1.8	2.3	פקידים
							סוכנים ועובדי
2.4	11.2	10.2	11.5	12.6	7.5	6.6	מכירות ושירותים
							עובדים מקצועיים
							בתעשייה, בניה
-4.9	17.4	17.7	11.4	12.8	13.2	12.0	וחקלאות
							עובדים בלתי
4.5	10.8	9.4	13.1	13.9	10.1	9.5	מקצועיים
3.7	50.7	46.1	48.1	49.8	36.2	33.7	סה"כ

(*) משרות פנויות- ממוצע יומי

מקור: סקר מעסיקים הרשות לתכנון כח אדם משרד התמי"ת

לוח 3 – ציפיות לשינוי ברבעון הבא בכוח אדם ובפעילות העסקית לפי ענפי המשק, רבעון 2/04 באחוזים

ציפיות לשינוי בכח האדם			ציפיות לשינוי בפעילות העסקית			
צמצום	ללא שינוי	גידול	צמצום	ללא שינוי	גידול	
3.9	87.4	8.7	16.0	63.0	21.0	תעשייה
3.3	90.3	6.4	19.3	61.2	19.5	בנייה
1.8	94.0	4.3	7.1	76.3	16.6	שירותים עסקיים
5.1	90.5	4.5	27.1	61.8	11.0	מסחר
5.0	83.4	11.6	8.7	74.8	16.5	חקלאות
2.1	91.3	6.5	11.3	75.4	13.3	תחבורה ותקשורת
1.9	93.9	4.2	4.8	90.1	5.2	חינוך
0.4	92.5	7.1	18.1	69.8	12.1	שירותים קהילתיים
1.9	89.7	8.3	22.5	55.3	22.2	אירוח ואוכל
1.6	92.5	5.9	13.1	72.7	14.2	שירותים פיננסיים
3.2	92.8	4.0	6.5	90.1	3.5	בריאות
3.0	90.8	6.1	15.9	68.6	15.5	סה"כ

מקור: סקר מעסיקים הרשות לתכנון כח אדם משרד התמ"ת